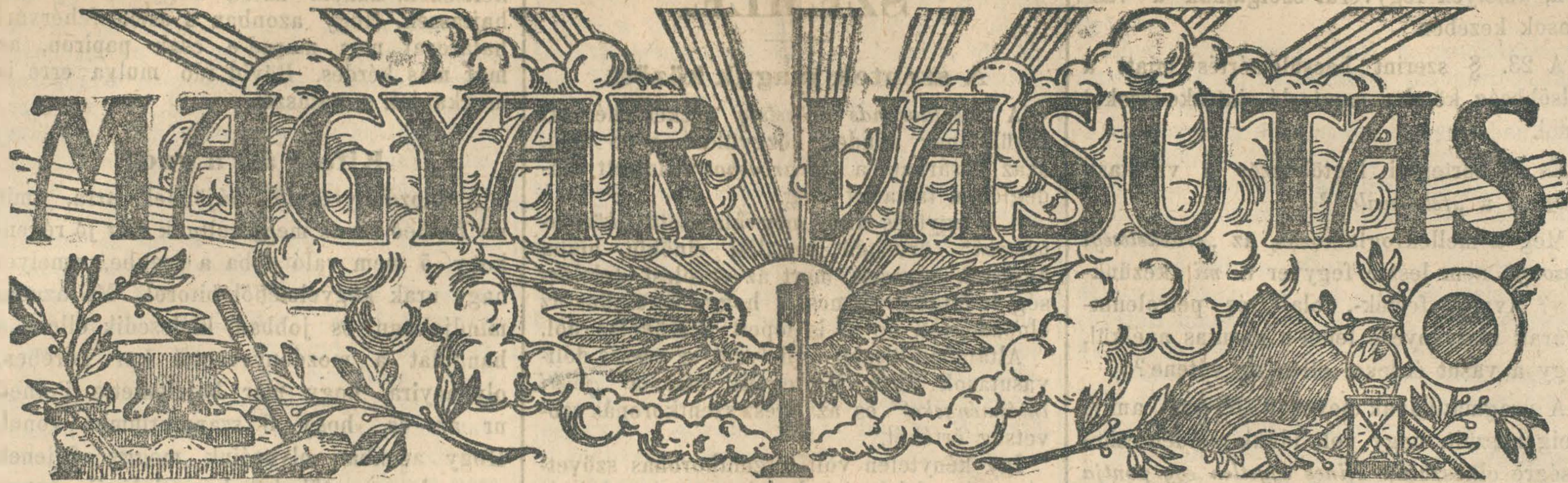

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9.,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 80 kor. Félévre — — — — — 4.80 kor.
Negyedévre — — — — — 2.40 „ Egyes szám — — — — — 20 „
A Szövetség tagjai díjtanul kapják.

A fegyelmi bíróságok választásához.

Vasutasok!

A pragmatikát nyakunkba sózták. Jogfosztás, jogtiprás minden sora annak a pragmatikának. Reánk vár a feladat, hogy amit javíthatunk rajta, azt megtegyük. A fegyelmi bíróságok választása küszöbön áll. A szervezett vasutasok tulnyomó része elkészült már a jelöléssel. Minden vasutas kötelessége, hogy olyanokat válasszon fegyelmi bírósági tagokul, akik a munkálkodó vasutasok érdekeit meg is tudják védeni.

**Vasutasok! Ne szavazzatok olyanokra, akik a felsőbbség uszályhordozói!
Ne bábokat, hanem férfiakat válasszatok fegyelmi bírósági tagokul!**

Lex Kossuth.

Egy idő óta divatba jött a vasutaskörökben, hogy rossz dolgokat Kossuthi névvel hozzanak kapcsolatba.

Van Kossuth-rum, Kossuth-nadrág, Kossuth-bogár és vasárnap óta van lex Kossuth: a pragmatika. Hetek kellettek Kossuthéknak, amíg átreformáltak a pragmatikát, amelyet pedig a maga eredeti szövegében kellett volna kiadni.

Semmi joguk sem volt Kossuthéknak arra, hogy a szöveget megváltoztassák, amennyiben a parlament rendeletileg kiadni arra a pragmatikára adott felhatalmazást, amely a ház asztalán feküdt, és nem arra, amelyet szeptember 1-én életbeléptettek.

Mi csak regisztrálni akarjuk a kereskedelmi ügyvivő eme ténykedését, aki eme gyenge hamisítással bebizonyította, hogy nem alkotmányos miniszter, csupán ügyvivő. Cseppet sem bosszankodunk a pragmatikán, bárha az annak idején kiemelt sérelmek tömkelegét ma is benne találjuk. Miután a kormánynak nem sikerült törvényt csinálni a pragmatikából, a vasutasokra nézve teljesen közömbös lehet a lex Kossuthnak létezése vagy nem létezése.

Az egész pragmatika csak *mumus*, amelytől azonban nem azok akarnak megijedni, akiket ijesztgetni fognak vele, hanem maguk a lex Kossuth gyártói.

A vasutasságnak nincs oka a pragmatikától félni, mert a pragmatikáról komolyan beszélni sem lehet.

Önkéntelen mosolyra rándul az ember arca, amikor Kossuthék erőlködését látja, hogy a vasutasokat kivétel nélkül közhivatalnokokká tegyék.

Ez az erőlködés egyszerűen nevetséges. Hiszen a büntető törvénykönyv 461. §-a

világosan kimondja, hogy kicsoda-micsoda közhivatalnok.

Hiába erőlködött Kossuth azon, hogy rendeletileg megtegye a vasutasokat, kiváltképpen a munkásságot, közhivatalnokokká. *Nem lesz Magyarországon bíró, nem lehet bíró, aki elismerje a lex Kossuth fölényét a törvény felett.*

Mert elképzelhetetlen, hogy a Kossuth-féle rendelet nagyobb hatálylyal birjon, mint a büntető törvénykönyv.

Pedig a pragmatikát csupán emiatt, no meg a sztrájkparagrafus miatt gyártották. Ez a legujabb *ponyvaférmű*, amint megirtuk már többször is, újból változtatáson ment keresztül. Olyanokat vettek be a pragmatikába, amelyekről a t. Ház előtt szó sem esett. A jogtipró, embertelen rendeleteket a legeslegujabb pragmatika még tetőzi is. A 16. § szerint „a szolgálati hely és beosztás megállapításánál, áthelyezéseknél a szolgálat érdeke irányadó. Az alkalmazott a neki természetbeni lakásul kijelölt helyiségeket elfogadni köteles.”

A 17. §-ban is van új dolog, amivel Kossuthék még a parlament előtt sem merészkedtek előhozakodni. Eddigi szokás szerint fegyvergyakorlatra bevonulás esetén nős, családos emberek napibérük 60 százalékat kapták meg. A jövőben csak 50 százalékat napibérüknek fogják megkapni.

A 18. §-ba utólag belevettek, hogy a munkások különórájának díjazásáról a miniszter intézkedik. Ezeket az „intézkedéseket” jól ismerjük.

Felemlítésre méltó, hogy a 25. § utolsó bekezdése is új, amely szerint az összes levonások a havi fizetés 50%-át semmi körülmények között meg nem haladhatják.

A 29. § eredetileg így hangzott:

Az alkalmazottak nem lehetnek olyan egyesületek tagjai, amelyeknek törekvései a kereskedelmi miniszter megítélése szerint a vasuti szolgálat érdekeivel össze nem egyeztethetők.

Most már beleszurták, hogy olyanoknak sem, amelyek „haza- és nemzetellenesek”.

A képviselőház előtt fekvő pragmatika négyféle fegyelmi büntetés alá eső szolgálati vétséget ismert. A lex-Kossuth már hatfélével különböztet meg. Kossuthnál fegyelmi vétséget képez:

„Az alkalmazottnak veszélyes fenyegetés vagy erőszak által oly célból való befolyása, hogy valamely egyesületbe be- vagy abból kilépjen.”

Ami pedig a fegyelmi bíróságot illeti, hát az 50. § 8. bekezdése szerint lesz egy állandó fő-haditörvényszék is, amelynek egyedüli feladata abban nyilvánul majd meg, hogy a fegyelmi bíróságok ítéleteit végérvényesen megmátsa.

Ezek a pragmatika újabb gazságai. Undor kell, hogy elfogjon bennünket, amikor arra gondolunk, hogy a vasutasokat jobbágyokká, rabszolgákká akarják süllyeszteni. És ugyanaz az ember teszi ezt, aki ma aligha ülne a miniszteri székekben, ha az édes atyja fegyvert nem ragad a népszabadság érdekében.

A vasutasok megszokták már a „rendeleteket”. Ezt a legujabbat is közönnyel fogadják. El vannak készülve arra, hogy a kormány kivételesen fogja a rendelet egyes szakaszait alkalmazni. Az öntudatos vasutaság azonban tudni fogja, hogy a saját érdeikből vágott doronggal vágjon vissza.

Mert az a legkevesebb, amit remélnünk lehet, hogy legalább a rendelet gyártói tartsák be a pragmatika rendelkezéseit. És vannak ebben a pragmatikában olyan dol-

gok, amelyek fegyverül szolgálnak a vasutasok kezében.

A 23. § szerint becsületsértés miatt a többség köteles megtorló intézkedéseket tenni.

És ki sértegeti legtöbbször a vasutast, ha nem a „felebbvaló“?

Meg a mellékfoglalkozás, az „érdekeltségi viszony“ nem lesz-e fegyver a mi kezünkben? Avagy festék-, olaj- és petróleum-gyárak részvényese lehet-e vasutas anélkül, hogy a vasut érdekei ellen ne vétene?

A pragmatikának nevezett fércmű annyi ideig készült, hogy volt időnk minden eshetőségre elkészülni. *Nincs egyetlen egy pontja sem, amely a vasutasok küzdelmét letörhetné.*

Ha megtöltjük a vasutasnak, hogy ennek vagy annak az egyesületnek tagja legyen, *itt a szabad szervezet.* Ennek megvan az az előnye, hogy nem zaklatják a hatóságok és *Kossuthékat nem illeti meg a főfelügyeleti jog.*

A sztrájkparagrafustól sem ijedünk meg. A legközelebbi napok eseményei igazolni fogják, hogy a pragmatika gombamódon termeli a sztrájkokat.

Cseppet sem lep meg bennünket, ha majd rendszabályozások történnek. Egy csomó embert megfoszthatnak kenyerüktől, de a többi diadalmasan fog előtörni a cél felé. A kereskedelmi kormány pedig igyekezzék az esküt átvenni a saruállítóktól, a kocsitisztítóktól, akik szeptember elseje óta „a büntető törvénykönyv szempontjából ugyanazon elbánásban részesítendő, mintha hivatalnokok volnának“.

A mult télen elvették a „nem szabad könyvecskéket“. Az idei télen egy más könyvecskét kapnak a vasutasok: a *szolgálati rendtartást.*

Kézbe veszik, megforgatják és békés megadással fogják elrebegni: *Lex mihi ars.* — A törvény az én művészetem.

SZEMLE.

A szentek maguk között.

A *szentkoronás szövetség* székesfehérvári kerületének rendes közgyűlése e hó 1-én, azaz vasárnap, a „*Szarvashoz*“ címzett vendéglőben tartatott meg.

A közgyűlés által megválasztott, „*köztisztletnek*“ örvendő kerületi elnököt hiába keresték egyesek, mert az erkölcsi felelősség tudatában nemcsak hogy leköszönt az elnökségről, de ki is lépett a szövetségből. Általában tisztul a helyzet az összes déli vasutasok közt. Mérlegelik már a „*jóléti intézményeket*“ és az egész szentkoronás szövetség értékét.

Igy kénytelen volt a szentkoronás szövetség székesfehérvári kerülete egy mávistát választani elnökül. Azelőtt csupán déli vasutit bízott meg ezen tiszttel. Az elnök egyben az „*előadói*“ tiszttel is kénytelen volt betölteni.

A napirend szerfelett fontos volt: a *fizetésrendezéssel egybekötötték a tekepályajavítás költségeinek a fedezését stb.*

Az idők jele azonban mégis megnyilatkozott, mert határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint, mivel kérelemmel nem boldogulnak, így az egész déli vasut mentén megválasztják a szervező bizottságokat és koalícióba lépnek az ausztriai déli vasutasokkal.

Tehát idáig jutott a hazaffyas, jó kuruc és fajmagyar szentkoronás szövetség, hogy a gyűlölt ausztriai sógornak szolidáris támogatását lesz kénytelen kikérni.

Miután ennél nagyobbbat ugysem vétkezhetnek a kinevezettek, hát csatlakoznak a a magyarországi déli vasuti munkásokhoz, hogy ne csak a nyomorban, de a harcban is egyek legyenek. Ha a szentkoronás szövetségnek hazaffiasnak kell lenni, ám legyen!

De ha a magyarországi déli vasuti alkalmazottaknak csak az ausztriai kartársak szolidaritása nyújt garanciát, akkor mi szüksége van a szentkoronás szövetségre annak, akinek ez nem tetszik? Mert, a nagy nyilvánosság előtt, az igazgatóság előtt, de különösen a kormány előtt tagadják az ő nemzetköziségüket. A magyar déli vasuti kinevezetteknek olyan szervezetre van szüksége, ahol a határozatokat nem csak azért hozzák, hogy ezzel csak félelmet

keltsenek, hanem azért, hogy ez végre is hajtassék. Hogy azonban a székesfehérvári határozat nem marad-e csak papíron, az máf más kérdés. Rövid idő múlva erre is megkapjuk a választ.

Kifelé áll a rud!

A mozdonyvezetők rájönnek arra, amit mi Petheő urnak megjósoltunk már jó régen, hogy ő nem való abba a székbe, amelyet nagy urak kegyelméből bitorol. Ma azután mindjobban és jobban kiélesedik ellene a hangulat a mozdonyvezetői kar körében, olyannyira, hogy már bejelentette Petheő ur azt is, hogy ő szanatoriumba vonul. Hogy azonban olvasóink meggyőződjenek a mozdonyvezetői kar hangulatáról, annak bizonyosságául ideiktatjuk a mozdonyvezetők szövetsége augusztus hó 6-án tartott választmányi ülése jegyzőkönyvének egyik-másik részét:

Horváth Ferenc (Cegléd): A július 1-i számban Petheő Tivadar aláírással egy cikk jelent meg „*Fizetésrendezés*“ címén. Ezt a cikket olvasva, a megszokott hangon biztat bennünket a további várakozásra. Ez nem tűnt fel, mert ehhez hozzá vagyunk szokva. De egy másik bekezdésnél, ahol azt mondja, hogy egyesek, nem is kellene neveket negirni, *ugyis tudjuk, hogy kik, az egész országban izgatnak, lázítanak, nem tudjuk, hogy mi rejlik ez alatt? . . .* De mert a t. cikkirő ur bizonyára azt értette ezalatt, aminthogy értette is, hogy vannak, *akik fel mernek szólalni az ő vezetése, működése ellen, azok homlokára rásüti a lázítás bélyegét. Ez, t. cikkirő ur, nem lázítás!*

Bürger Jakab: Az elnök ur ugyan mindig hangoztatja, hogy ő bosszút nem ismer és mégis az egész ember csak bosszúból (Zaj.) van összeállítva, ő a megtestesült bosszu. (Mozgás.) Az izgatás a státus 2. osztálynál kezdődik. Mi ebből semmit sem kaptunk, de nemcsak, hogy nem kaptunk, hanem még azt is elvették tőlünk, ami eddig volt, mert ma összepárosítanak bennünket a fűtőnkel. Azt mondta az elnök ur, hogy helyzetünk majd olyan lesz, hogy büszkén nevelhetjük majd gyermekeinket mozdonyvezetőknek. Erre kijelentem, hogy ha tizenkét gyermekem volna is, inkább a nyakát teker-

A MOZDONY VÁGTAT! . . .

— Műfalvány a jövő évi „Magyar Vasutas“ zsebnapláról. —

Dladal-utján, szárnyal kibontva,
Csafára kell a vas-szörny az lramba.
Sőtét volt még . . . csak ift-oft gyűlt egy mécses;
S mint a hiéna-szem, mely embervért les:
Csak a földet, a sírt keresie;
Merészebb vágú nem lakott benne.
Nem csapott föl — csak úgy pislogva égett
S mikor már szárnya sem volt a reménynek,
Új lángot gyújtva állt meg a porondon
A hős: — a mozdony!

Forradalmaknak volt a hirdetője;
A földet száz reménynyel leleszőlte . . .
Új szárnyakat adott a régi vágúnak,
Néma sóhajnak, félve-akarásnak.
Az elme volt a szülőanyja;
Bölcsőjét a munka ringatta.
S a harc mezőin küzdve, zakatolva,
Mennyi lmádozt bálványt döntött romba! . . .
S mennyi reszket, ha bátran lör feléje
A mullak réme!

S a vas-csodának mintha lelke volna:
Ami avult: pusztítja, eltörli
S kigúlvá fut a kormos éjszakába,
Mintha messze egy új világot látna . . .
S rajta az üde hajnal kelni,
Mikor a fájat bederengi . . .
S forró agyát a sűrű ködbe vágja:
S rohan az új kor acél-messlása . . .
S a vágú magját az eszmék szánfója
Rombolva szórja . . .

Vad rengeteg dacolt a lázadóval;
Csordák lörfek feléje a bozótban . . .
Ordítva böggött mind, ami csak: barom
S ő győzve rohan át minden viharon . . .
Piros fűzét lihegve szórja:
A szálló füst a lobogója!
S nincsen hár, hová ne érne utja
És nincsen gát, amit össze ne zuzna.
Hőse a széles, pusztá rónaságnak,
Amikor vágta! . . .

A cél-keblét a gőz nyögve feszíti;
Vad erejével alig lehet bírni!
S a munkáselme lám: igába győzte
És leborul az emberész előtte!
S hol még az ember más szolgálja,
Ki tudja? hátha nemsokára
A durva géptől fogja megfáradni:
Hogyan lehet az észszel boldogulni . . .
S nem lesz majd kedve, hogy rabláncot hordjon
— És győz a mozdony!

Lázadó Sándor.

Vásár.

Alkonyodott, amikor a személyvonat Füreden megállott.

A III-ik osztályu kocsik egy-két pillanat alatt zsufolásig megteltek. Vásár volt ma Füreden. Sáros csizmájú parasztok, szakállas zsidó marhakereskedők lepik el az üléseket.

A legutolsó, egyuttal a legrosszabul megvilágított és a legrosszabul is fűtött kocsi-ban, egy-két kivétellel csupán marhakereskedők ülnek. Lehángoltan ülnek helyeiken. Az ablakokat jeges eső veri. A kocsi padlója nedves és sáros. A kinyíló ajtókon által csipős, nedves levegő éri az utasokat. A vásárosok prémes bundájukba huzzák nyakaikat.

Végre sipjel és a vonat megindul.

„Kár az időért“ — szól egy öreg, prémesbundájú marhakereskedő.

Szemközt vele egy másik is megszólal: „Füredre mindig a legrosszabb marhát hoz-zák. Öreg, sovány tehenek, amelyek azután amellet még oly drágák is, mint másutt a fiatal ökrök . . .“

„Tavaly sem volt érdemes idejönni“ — szól közbe egy harmadik, kicsiny, sovány emberke — „inkább mentem volna fel Pestre, több hasznom lehetett volna belőle.“

A többi marhakereskedő is osztja ezt a nézetet, a fogak közül alig hallható mormogás legalább erre hagy következtetni . . .

Csend lesz a kocsi-ban, csak a leghátsó és legsötétebb sarokból hallatszik ki halk suttogás, amint Wolf marhakereskedő egy paraszttal beszélget:

ném ki, semhogy egy is mozdonyvezető legyen. (Derűtség, zaj.) Az elmúlt tél összehozta e szövetségbe e szép számú tagokat; a fizetésrendezés reménye hozta össze őket. És most mind csalódtunk reményünkben. Tehát ne keressük az izgatókat. Izgat bennünket a sors! (Igaz!) Már kijelenttem, hogy én ebben a vezetőségben helyet foglalni nem akarok. Ebben sértő kifejezés is van a vezetőség többi tagjaival szemben, de kijelentem, hogy én a vezetőségben — sajnos — mást nem ismerek, mint Önt, Ön ott diktátor! (Zaj.) Az elnök ur azt hiszi, hogy ő itt mindent megtehet.

Ha az elnök ur azt mondta, hogy bizalmatlanok az érsekujváriak, akkor igazat mondott, de nemcsak az érsekujváriak bizalmatlanok, hanem az egész vidék. Önnel, csupán Önnel, elnök ur, egy lépésben nem haladhatok. (Nagy zaj!)

Hegedűs Sándor: A közgyűlés előtt történt a dolog, hogy az elnök eljárása ellen kikeltem. Szemére vettem neki: Tudod, Tivadar, sok tekintetben nem értek egyet veled, mert itt vannak egyesek, akik a te pártfogásod által előbbre jutottak, holott vannak egyesek, akik fizetéslejjebbitést kaptak. Akkor történt az, hogy én kijelentettem, ha ilyen dolgok történnek, akkor nekem, mint tisztviselőnek, veled együtt nem lehet maradnom.

Ezekre a beszédekre azután így felelt Pethő ur:

Kossuth miniszter is gratulált nekem, mikor a munkások megtámadtak: Pethő, magából is híres embert csinálnak ezek.

Ugy ám, kegyelmes ur!

Ugy ám, Pethő ur!

A dánosi cigányok is híres emberek. Csakhogy vannak hírességek, amelyeket az ördög sem irigyel.

A Máv. és a kutyaszövetség.

Az aradi asztalosok már 15 hete ki vannak zárva a munkából.

A kutyaszövetségnek egyik főszóltója, Czirkál Gyula, aradi asztalosmester, a leg-sürgősebb munkáját átszállította Piskire, egy Rajka Károly nevű asztalosmesterhez, hogy a munkát ott csinálják meg.

Csepely László, egyik kizárt munkástársunk, az elmúlt héten „Express“-levélben

„Isten neki, legyen 120 forint“ — mondja Wolf, miközben észre sem veszi, hogy valamennyien kíváncsian fülelnek — „ilyen üzletet is csak azért köt az ember, hogy ne mondhasa, hogy egészen hiába jött Füredre. 120 forint, de egy krajcárral sem többet...“

Az utasok kíváncsian lesik a paraszt választát. Ez azonban csak egyre fujja a pipa-füstöt és nem felel.

„En annyi sem adnék érte“ — szól a tulsó sarokból egy prémesbundájú marhakupec.

„Hadd meg neki az ócska tehenét“ — kiáltják többen Wolf felé. A kupecet egyszerre áthatja a testvériség érzete. Wolf urnak azonban kellemetlenek a közbeszólások.

„Mit avatkoztok bele“ — szól bosszankodva — „félíg-meddig már úgy is meg-egyeztünk“.

Es ettől kezdve az alkudozást oly halk hangon folytatják, hogy senki egy kukkot meg nem érthet belőle...

Az eső még jobban csapkodja az ablakot. Sötét éj borult a tájra. Ha valaki olykor-olykor le is törli a páratelt ablakot és kitekint, akkor sem lát semmit, csak itt-ott feltűnedező lámpafényt. A kis, sovány marhakereskedő oda ült a nagy prémesbundájú kupec mellé.

Mindketten oly halkán sutognak, hogy a többiek meg nem érthetik. Minél tovább beszélnek, annál csendesebbek lesznek a többiek. Végre a kis sovány ember valamivel hangosabban szólal meg:

tíz ilyen hamis névre szóló ingyenjegyet kapott a vasuti osztálymérnökségtől, hogy tíz asztalosmunkást küldjön Piskire, ott jól meg fogják fizetni munkájukat. Elvtársaink le is mentek Piskire, de ott felismerték az általuk abban hagyott munkát és természetes, hogy nem akarták megcsinálni. A kutyaszövetség erre elszedette elvtársainktól a vasuti jegyeket és így pénz nélkül, gyalog kellett volna elvtársainknak Aradra visszamenni, ha a dévai elvtársaink gyűjtés útján a vonatköltséget össze nem szedik. Meg kell jegyeznünk, hogy a jegyek egytől-egyig hamis névre szölkak, sőt hat darab mázoló- és festőmunkásnak volt kiállítva.

Tehát nem csak Darányi szállítja ingyen-jegygyel a sztrájktróket, hanem Kossuth és jobbkéze, Szerényi is. És ezt nevezik ők egyenlő elbánásnak.

De hogy teljes legyen a kép, ime itt egy „szabadjegy“:

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.			
M	91902. szám.		
Utalvány díjmentes utazásra.			
Arad	ról	Piski	ra
Kiss Ferenc			
asztalos		részére.	
egy személy			
(az utazás célja vagy oka:)			
munkába			
Piski	1907	aug.	hó 17 n.
MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK			
PISKII OSZTÁLYMÉRNÖKSÉG			
h. Rudt.			

Erre adnak „szabadjegyet“, hogy a kutyaszövetség boldoguljon. Hogy azonban a Máv. munkásainak adnak-e ily könnyen szabadjegyet, arról volt és lesz még alkalmunk sokat írni.

Munkásjubileum.

A szegedi raktárban dolgozik már 43 év óta Ábrahám Ferenc munkástársunk.

Hosszu idő ez, különösen kemény munkában eltöltve.

Jól megérdemelt nyugalomnak, anyagi

„Aztán honnét tudhatom, hogy nekem adják?“

„Nevetséges“, — válaszol a nagy prémesbundájú kicsinylőleg — „örülni fognak, hogy megszabadulnak tőle.“

Wolf is abba hagyja a paraszttal beszélgetését, hogy oda fülelhessen erre a kettőre, hátha sikerül ebből az üzleti alkudozásból egy-két szót elesennie.

A prémesbundájú folytatja:

„Nem is tudom, mit habozik annyit. Örüljön, hogy még nem jött későn. Éppen magának való volna. En különben is szölkam már róla...“

„Csak az a kérdés, hogy egészséges-e? De higye meg, oly sovány, de oly sovány...!“

„Hogy egészséges-e? Nevetséges. Tudja, hogy milyen az élelem abban a házban?... De igaz is. Ha a dologból lesz valami, úgy 3%-ot kapok!“

Néma csend a szakaszban. Valamennyien érzik, hogy az a kettő az üzlet megkötése előtt áll.

„Jöjjön szombaton oda“, — tanácsolja a prémesbundájú — „nézze meg mindjárt. Maga csak képzele, hogy olyan tulságosan sovány. Beszéljen az öreggel és négy hét múlva meg lehet tartani a lakodalmat.“

„Ah, vagy úgy“ — böki ki a szót Wolf akaratlanul. Nyomban elfordul és a többi sem hallgat tovább a beszédre.

A legközelebbi állomáson kiszáll a kis, sovány emberke.

„Tehát szombaton“ — sugja a fülebe a prémesbundájú, — „meglátja, finom család, tetszeni fog.“

gondoktól mentve, kellene most már követkekezni.

Ehelyett azonban csak a munkások és altisztek által tiszteletére rendezett ünnepélyben részesült.

Az ünnepély társasvacsora keretében folyt le, amidőn is átadtak a jubiléumnak egy szép ezüst koszorút az ünnepelt arcaképevel, mint az altisztek és munkások együttes ajándékát.

Az ünnepélyen részt vett a főnökség és üzletvezetőség is. A közel félszázadig robotolt munkástársunk 100, azaz egyszáz korona jutalomban fog részesülni.

Igazán megható ez a nagylelkűsége a Máv.-nak akkor, amidőn egy emberöltő munkásságát kell jutalmazni.

De talán szívesebben vette volna Ábrahám munkástársunk, ha az általános bérjavítás-kor nem mellőzték volna, mert akkor nyolc tagu családjával nem kellett volna nyomorognia a Máv. dicsőségére.

Kossuth a szénbárókért.

Kossuth Ferenc atyai jóindulatu szívét a szokottnál is jobban megindította az ország széninsége.

Nyomban segíteni akart a bajon, azért ezt írta a fővárosi tanácsnak:

Folyó évi június hó 20-án 144853—VIII. szám alatt kelt felterjesztésére értesitem a tanácsot, miszerint tekintettel a szénszükséglet fedezése körül fenforgó rendkívüli viszonyokra, megengedtem, hogy a Fiumén át szállítandó angol szénre és a Galacón, illetve Predeálon át szállítandó külföldi szénre nézve a kivételes díjszabás tételei alkalmaztassanak. Ez az ideiglenes jellegű díjkezdvezmény folyó évi szeptember hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1908 március hó végéig terjedő hatállyal fog érvényesíteni.

Budapest, 1907 augusztus 23-án.

A miniszter helyett:

Szerényi államtitkár.

Ez a kedvezmény waggononként 33 koronával teszi olcsóbbá az angol szenet.

Pardon, nem teszi, csak tenné. Mert a szállítási kedvezmény dacára eszük ágában sincs a szénbáróknak, hogy a szénárakat leszállítsák.

Kossuth Ferenc csupán nekik tett szíves-séget. Nem hiába szolgálja a tőkének, de hálás is érte.

Érdekes adat ehhez az utolsó bányász-sztrájk eredménye, mely az igazgatóság győzelmével végződött, de úgy, hogy mind-össze 43 munkáscsalád maradt meg Pécsen, a többi kivándorolt. A Dunagőzhajózási Társaság most saját szükségletének fedezése angol szenet hozatott, mivel bányái előreláthatólag jó időre még nagyon kevés szenet fognak termelni.

Miután a Dunagőzhajózási Társaság is angol szenet hozat, ergo sietni kellett a szállítási kedvezményről. Kossuthék tudják, hogy kéz kezet mos.

Ujabb kedvezmény a vasutasoknak.

Kossuth Ferenc meg akarja hálálni a 40.000 koronás albumot, amit kapni fog. Ennélfogva újabb kedvezményt adott a vasutasoknak. Nem holmi kicsinységeket, bevásárlási könyveskéket, hanem óriási horderejű dolgokat, amelyek igazán boldoggá fogják tenni a vasutasokat.

Először is megengedte, hogy a „Vasuti és Hajózási Hetilap“-ot, a „Klub“ lapját hivatalos levelezésképpen lehessen továbbítani.

Másodszor gondoskodott róla, hogy a „Klub“ aranygalléros tagjai Pécsre rándulhassanak és hogy ez olcsó pénzükbe kerüljön, hát olcsó restiről is gondoskodott. Még az elszállásolással is ő bibelődött, megengedvén, hogy egy sereg Pullmann-kocsit rendezzenek be éjszakai szállásul az aranykráglisoknak.

Lesz különvonat, potyajegy, urnak, cselédnek egyaránt.

A komaasszonyát is elfogja vinni egyik-másik uriember. Miután a komaasszonyoknak azonban nem jár potyajegy, hát úgy szereznek neki, hogy beírják, mintha vala-

melyikök cselédje volna. Mert a nagy urak cselédjei előbbre valók, mint a Máv. kérgeskezü munkásai. Dicsértessék érte Kossuth Ferenc, a te neved!

A Szentkoronás szövetség

végnapjait éli. A finom „fizetésrendezés“, a még finomabb „pragmatika“ végképpen kiábrándította még a legszentebb, a leghívőbb tagjait is.

Mikor a kilépések tömegesen mutatkozni kezdtek, a szentkoronás vezetőség mindent megkísérlett, hogy a tagokat a szentkoronás szövetség halálos öleléséből ki ne bocsássa. Felemelték a tagsági kötelezettséget 3 hosszú évre. Ez azután végleg észhez térítette az egész táborot. Ezrével válnak ki a tagok abból a szövetségből, amelynek vezetősége nem képviselte a vasutasság érdekeit, hanem csupán stréberek kapaszkodására szolgált.

Már a polgári napilapok is foglalkoznak a szentkoronás szövetség káros működésével és elítélik ezt. Egyedül a (nem) „Független Magyarország“ veszi védelmébe. Persze érdeke a római mórícoknak a szentkoronás szövetség fennállása. A lehető legprofánabb zsebérdéke. Hintenie kell a bolondító eszméket és maszlagokat a vasutasok között. Ezért kap évi sok-sok ezer korona pauszát a Máv. pénzből. A kilépéseket sohasem akarták tudomásul venni a szentek. Most azután ezrivel forognak közkezen röpiratok, amelyek elősegítik a szentkoronás szövetségből való kilépést. Ez uton is felhívjuk az érdekelteket, hogy a röpiratok alján lévő kilépési nyilatkozatokat *ne küldjék* a Szentkorona Országainak Vasutas Szövetsége központi elnökségéhez, hanem az egyes kerületek elnökeihez.

A szent-vezérek kákán csomót keresnek, és képesek figyelmen kívül hagyni azt a kilépési nyilatkozatot, amely az ő kezeikhez jut.

Megszöktek a bosnyákok!

A kormány éhbérrel kiűzői a magyar munkásságot az országból és hozat helyükbe kulikat.

A Máv. garasos napszámai miatt nem képes magyar munkásokat kapni, hozatott bosnyákokat, akiket a keleti pályaudvaron foglalkoztatott és részükre 3 korona napszámot, szakácsot, ágyat, pokrócot adott, és most 4 heti munka után megszöktek, *miután a 3 korona napibérből nem voltak képesek megélni.*

Hát akkor mit szóljon a magyar Máv. munkás, akinek itt a fővárosban csupán 9 hatos a napibére és ennek is jórészt „jóléti intézmények“ meg „büntetések“ fejében lefogyák?

Szóval a 60 bosnyák közül már csak 12-en dolgoznak, a többi felszedte a sátorfáját és ment. *De hátrahagyott rémítő sok tetűt.* Ne tessék mosolyogni. Ez az szó legszorosabb értelmében igaz.

A cseppet sem kíváncsi férgék ellepték az egész keleti pályaudvari laktanyát, úgy hogy 16 komáromi kőmíves fél napi munka után a laktanya miatt abbahagyták a munkát. Amennyiben a Máv. keleti pályaudvarán alkalmazott személyzet nagy része a laktanyákban alszik, valószínű, hogy ezek révén a személyszállító kocsik bársony- és bőrülései is megtelnek ezekkel a finomabb nevükön *Kossuthbogar*nak hívott férgékkel. Kíváncsiak vagyunk, mily intézkedést tesz ez ügyben az igazgatóság.

Vasutassors.

Mária-Radnán az aradhegyaljai vonat egyik motorját Doleschall Ferenc motorvezető be akarta tolatni a pályaudvaron a motorszínbe. A tolatásnál Doleschall kitekintett a motorból, de vesztére, mert feje a motor oldala és a szín fala közé szorult s az teljesen összeroncsolódott. Doleschallt haldokolva szállították el a kórházba.

Bajok a fizetésrendezés körül.

Azok a lapok, amelyek a vasutasok érdekeivel is szoktak foglalkozni, ma arra az álláspontra helyezkednek, amit mi már hónapok óta hirdetünk és ez az, hogy baj van a „rendezés“ körül.

A lojalitástól tultengő lapok ma kénytelenek már más hurokat pengetni, hogy a vasutasok haragja őket is el ne seperje. Méltánytalannak tartják a lakáspénz-besorozásokat. Tényleg e körül számos visszaélés történt. Tessék csak megtekinteni ama táblázatokat, amelyeket a kormányhoz közelálló lapok publikáltak, hogy mint tervezték a lakáspénz-besorozásokat és tessék megtekinteni, hová sorozták őket rendeletileg. Így pl.:

A II. osztályba tervezték az üzletvezetőségi székhelyeken kívül a következő állomásokat: Bród, Bruck, Eszék, Kaposvár, Komárom, Losonc, Nagybecskerek, Nagyszében, Pécs, Petrozsény, Piski, Szabadka, Szatmárnémeti, Székesfehérvár, Szolnok, Vinkovce, Ujvidék és Zimony.

Mindezek nagy része csupán a III. lakbérosztályba került, sőt Zimony és Petrozsény pláne a II-ik helyett a IV-ikbe.

A többi lakáspénzosztályoknál is jól terveztek, csupán rosszul adták.

A fizetés„rendezés“ körül pláne tarthatatlan állapotok mutatkoznak. A Budapest—zágrábi vonalon a vonatkísérő személyzet kilométerpénzei redukálódtak. Ugyanigy vannak a mozdonyvezetők is, akik közül egy így szól:

.....Kilométer- és órapénzre van most jogunk. A kilométer- és órapénznél mi fog velünk történni, ha egy hónapig számítás vesztünk? Megint kell 10 hónapig várni és megint nem kapunk semmit. Én megírtam már a számítás és a múlt havi keresetem a régi szerint 129 kor. 60 fillér volt, az új szerint 129 K 30 f., tehát én 30 fillérrel kaptam kevesebbet, de nekem a régi szerint 1 frt 80 kr. napidíjam is volt, az új szerint csak 1 frtot kapok. A számtiszt ur megadja a számítás a főnök ur beleegyezésével. Ismételtem, ne várakozzunk tovább.

Egy másik mozdonyvezető meg így nyilatkozott:

.....Azt kértem, hogy meddig várjunk, vagy meddig kérjünk? Ha kérünk, akkor vagy rögtönösen, vagy pedig haladéktalanul kérjünk, vagy pedig járjon el a vezetőség oly erélyesen, hogy sikert arassunk és pedig oly sikert, mely valamennyiünket kielégítsen, mert különben úgy eladósodunk, hogy egy 4 lőerejű mozdony sem huz ki bennünket. *Mindenképpen megrövidülünk, úgy a jutalékkal, az órapénzzel és az új kilométerpénzzel.*

Egy harmadik mozdonyvezető a következő kijelentéseket tette:

Vannak olyan vonatok is, ahol 45—50 órai szolgáltatást tesznek. Vannak vonalak, hogy nem jövünk haza, hanem tovább megyünk. De ha ezt a felsőbbség belátja, akkor új fordákat fog csinálni és mi 45—50 frttal kevesebbet fogunk keresni. Ezt semmiképp sem lehet abbahagyni. A kilométerpénzt hagyják meg úgy, ahogy volt. Az órapénz és kilométerpénz most együttvéve sem tesz ki egy egészet. Így sem a törzsfizetésben, sem a járulékokban *javulásban nem részesülünk. Ha mi javulásban részesülünk is, 99 százalék nem részesül abban.*

A mozdonyvezetőknek azonban az előléptetése is sérelmes. A *számárlétra* itt is divik. Vannak, akik 1888-ban egyszerre vizsgáztak. Ezek közül az egyiknek 1000, a másiknak csak 800 frt fizetése van, de van olyan is, aki 4 évvel később vizsgázott és 900 frt fizetéssel bír. Brassóban 1890-ben vizsgázott mozdonyvezető-tanoncok még ma sincsenek kinevezve.

A *jókalauzokat* egyszerűen lefokozták. Az állomásfelügyelők illetményeit igaz, hogy megrövidítették, de ehelyett megtoldották a várakozási időt. Gépközelők, altisztek, gép-felügyelők, szivattyúőrök mind megköszönik az ilyen „fizetésrendezést“.

A panaszokat özönével kapjuk s igazán csak a helyszüke okozza, hogy szószerint le nem közölhetjük őket. Apródonként azonban módunkban lesz bebizonyítani, hogy teljesen érthető, ha a vasutasok tábora ma *elégületlenebb, mint valaha.*

És holt bizonyossággal merjük állítani, hogy a kormány még a télen konstatálni fogja, hogy a vasutasok immel-ámmal végzik kötelességüket. Ha így lenne, akkor is magára vessen, aki ezt előidézte.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76—01.

A helyicsoportok közleményei.

Kizárás. A központi vezetőség *Ludwig* János budapest—józsefvárosi kocsitólót, és *Nikovics* János székesfehérvári fűtőt a szövetség anyagi illetve erkölcsi megkárosítása miatt, a szövetség tagjai sorából kizárta.

Nagyvárad. Felhívjuk az összes munkástársakat, hogy havi tagjárulékaikat minden szombaton este 8—10-ig és vasárnap délután 3—5-ig pontosan fizessék be az egyesület helyiségében, Halász-utca 14. sz., mert a havibér-fizetés alkalmával a bizalmiférfa nem szedhetik be, miután a *főnök urak* ezt egyoldalulag a bizalmiférfa elbocsátás terhe alatt eltöltötték, holott a szentekét hivatalból vonják le. A mozdonyvezetők szintén a fizetésekor szedik be a tagjárulékot, anélkül, hogy ez ellen a fűtőházi főnök ur kifogást emelne. No, de mi csak *munkások* vagyunk. Minden munkástársunk tartsa kötelességének a munkahelyen kívül, az egyetben a tagdíjat befizetni. Mutassuk meg, hogy a mi lelkesedésünk nagyobb és erősebb, mint a felsőbbség bosszuja!

A keleti helyicsoport e hó 14-én szombaton este 6 órakor rendkívül fontos napirenddel taggyűlést tart. A taggyűlés után *Fáber* Oszkár felolvasást tart. A tagokat kérjük, hogy tagsági könyveiket juttassák ellenőrzés szempontjából a vezetőséghez.

A ceglédi helyicsoport egyleti helyiségét Széchenyi-ut 41. sz. alá helyezte át, ahol szeptember hó 10-én, este 7 órakor, taggyűlést tart.

A szegedi helyicsoport szeptember hó 8-án, vasárnap, délután pont 3 órakor, az egyleti helyiségben (Sas-u., Hétválasztó szálloda) taggyűlést tart. A taggyűlés után tudományos előadás lesz.

Ugy a vezetőségi tagokat, valamint a tagtársakat felhívjuk, hogy ez üléseken, melyek minden szombaton este 8 órakor tartatnak meg, pontosan megjelenjenek.

A vezetőség.

A dombovári helyicsoport szeptember hó 8-án, a Schmidt-féle vendéglőben lévő egyleti helyiségben taggyűlést tart.

Rendkívül fontos ügyek elintézése megköveteli a tagok pontos megjelenését.

Aszombathelyi helyicsoporttagjainak figyelmébe! Minden hétfőn este 7-től bizalmiférfa-ülés; csütörtökön este 7-től hivatalos óra; minden szombaton vezetőségi ülés s minden hó utolsó szombatján este összválasztmányi ülés.

A rákoskereszturi helyicsoport szeptember hó 8-án, délután 2 órakor, taggyűlést tart. A taggyűlés után *Fáber* Oszkár elvtárs felolvasást tart. Egyleti helyiség: Pesti-ut 2.

A piski-i helyicsoport e hó 14-én, este 7 órakor, taggyűlést tart, amelyre a tagtársak tömeges megjelenését kéri

a vezetőség.

A siófoki helyicsoport e hó 8-án, délután 6 órakor, taggyűlést tart, melyre tömeges megjelenést kérünk. A tagtársak ellenőrzés szempontjából tartoznak tagsági könyvecskéjüket a vezetőséghez beküldeni.

A munkácsi helyicsoport új vezetősége a következőképpen alakult meg: Kiss József elnök, Tóth József pénztáros, Hajdu János jegyző, Ádám Ferenc és Lányi János ellenőrök, Simon József és Hudák Mihály vezetőségi tagok.

A pécsi helyicsoport e hó 7-én, este 8 órakor rendes taggyűlést tart. A napirend fontossága megkívánja a tagok pontos és tömeges megjelenését.

A zánkai helyicsoport szeptember hó 8-án, délután 4 órakor a Novák Ferenc-féle vendéglőben taggyűlést tart. Felkérjük a tagokat minél számosabban megjelenni.

A petrozsényi helyicsoport kéri azon tagokat, akik hátralékban vannak, hogy járulékaikat szíveskedjenek befizetni, mert ellenesetben kilépettnek tekintetnek.

E hó 9-én vezetőségi ülés lesz és e hó 30-án taggyűlés, melyre a tagok pontos megjelenését kérjük.

A Máv. gépgyári helyicsoport folyó hó 14-én, szombaton délután 3 órakor, a zárkázás után, fontos értekezletre hívja meg a tagtársakat, amelyre minden tag pontos megjelenését kéri a vezetőség.

SZERVEZETI ÜGYEK.

A jövő évi naptár részére kérjük a t. vezetőségeket, hogy az egyes csoportok pontos címeit, a hivatalos órák és taggyűlések idejét velünk azonnal tudatni szíveskedjenek. E hó 10-én tul érkező jelentések figyelembe vehetők nem lesznek és az illető csoportok címei a naptárból kimaradnak.

Vesztességünk. Farkas Mihály ceglédi munkástársunk hosszabb betegség után elhunyt. Ceglédi munkástársaink teljes számmal résztvettek a temetésén és koszorút helyeztek sirjára. Örizzük emlékét!

A budapesti kizárt bádógos munkástársaink ügyében a magyarországi szakszervezeti titkárság a következő felhívást bocsátotta ki:

A szervezett munkásokhoz! Munkások! Elvtársak! A budapesti bádógosok és szerelők már kilenc hete harcban állanak. Az uszítók szövetsége, mely az egész országban kizárásokat rendezett és hallatlan terrorizmusával a szegényebb munkálatokat koldusbotra vitte, a becsületes munkások ezreit pedig kivándorlásra kényszerítette, most a budapesti bádógos- és szerelőmunkásokkal próbál szerencsét. Kilenc hete már, hogy a budapesti bádógosokat és szerelőket kizárták a munkából. De a munkások összetartása ma még sokkal szebb, mint a harc első napjaiban volt. Körülbelül ezer elvtárs, nagyjából házas ember, mivel a fiatalok elutaztak, áll harcban. Ez a harc minden körülmények közt csak győzelemmel végződhetik és az uszítók újabb vereséget jegyezhetnek fel áldatlan küzdelmük naplójába. A kizárt munkások mindig teljesítették kötelességüket az összmunkássággal szemben, most a szervezett munkásokon a sor hogy a harcban állókat támogassák. A harcban állókat fokozott mérvben kell segíelnünk.

A szervezett munkásoknak lehetővé kell tenni, hogy a kizártak hétről-hétre magasabb segélyben részesüljenek. Fel tehát a segítségére! Az uszítók gögjét minden körülmények közt le kell törnünk. Mutassa meg a szervezett munkásság, hogy szolidaritása nem üres beszéd.

A vasutasoknak erkölcsi kötelességük a harcban állókat teljes erejükből támogatni! Önkéntes adományokat elfogad és továbbít a Magyar Vasutas kiadóhivatala.

Eddig beérkezett adományok nyugtázása:

Nyugoti fiókműhely	11 kor.	20 fill.
Máv. gépgyár	14 kor.	60 fill.
Egyesektől befolyt:		
Sch. Zs.	1 kor.	— fill.
F. D.	1	—
Popper	—	40
Futó	—	30
Bondi	—	60
N. N.	—	30
Összeg	29 kor.	40 fill.

Figyelem, Budapest és környékbeli Máv. pályamunkások!

Hónapok teltek el azóta, hogy a pályamunkások érdekében a miniszteriumhoz benyújtottuk a memorandumot. Mindeztideig semmi választ nem kaptatok.

Lehet, hogy arra számítanak odafent, hogy a nyári munka megszűnével a mezőgazdaságban, ki lesztek téve annak, hogy esetleges harcokat könnyen letörhetik a munkáttalanok seregével.

Ennek a számításnak azonban dugába kell dőlni!

A pályamunkások nem fognak addig várni, míg az uraknak jól esik és amíg rájuk kedvező viszonyok következnek be.

Pályamunkások, készüljétek!

Legközelebb nagy nyilvános gyűlést tartunk, melynek célja irányt szabni mozgalmunknak, melyet a megélhetésért indítottunk.

A gyűlés helyét és idejét jövő számunkban közöljük.

Pályamunkások! A gyűlés sikere érdekében már most agitáljatok teljes lelkesedéssel.

Testvéri üdvözlettel
a lapbizottság.

Figyelem

Budapest és környékbeli éjjeli és nappali örök!

Az augusztus hó 25-ére hirdetett nyilvános gyűlés közbejött akadályok miatt

szeptember 8-án, délután 3 órakor az Óvoda-utca 26. számú vendéglőben lesz megtartva.

Napirend:

az éjjeli és nappali örök helyzete.

Kötelessége minden egyes öröknek a legnagyobb agitációt kifejteni jó eleve, hogy gyűlésünk minél impozánsabb legyen; mert csak az összesség érdeklődése és az előttünk álló nagy küzdelemben való bevonása lesz képes helyzetünkön gyökeresen javítani.

Testvéri üdvözlettel
a lapbizottság.

A Dv. alkalmazottakhoz! Az igazgatóság ama kijelentést tette előttünk, hogy mindazok kérvényét figyelembe veszi, akik tiltakoznak a Vasutas-Szövetség tagjárulékainak levonása ellen.

Felhívjuk ennél fogva az illetőket, akiknek nem szándékuk a Vasutas-Szövetség járulékait tovább is fizetni, hogy ily értelemben forduljanak az igazgatósághoz.

Kozákvilág Munkácson.

Nincs Munkácson egyetlen egy kategória sem, melynek főnökei ne tipornák lábbal a fennálló rendeleteket. A kiadott rendeleteket a főnökségek sutba dobják és a saját maguk esze szerint gyártott ukázokkal akarják a munkásokat még jobban elkészeríteni.

Tudósításunkat a szertárral kezdjük. A szertárnál mindössze két munkás van alkalmazásban, akik 24 órai szolgálat után reggel 7 órakor váltják fel egymást. De pihenőjük csupán reggel 7-től délután 2-ig tart, mert ekkor már újra munkába kell állniuk egész este 6-ig. Ezt az időt nekik nem fizetik meg, amint pedig ezt az 55.177/907. B.II. számú márc. 5-én kelt rendelet világosan elrendeli. Nem is csodálkozunk, ha a szertárfőnökség ezen rendeletet nem ismeri, mikor még a tételszámokat sem tudja. De nem ismeri azt a rendeletet sem, amely

megtiltja a feljebbvalóknak, hogy alantasaikat borért stb. küldözgessék.

Ha Sárvár és Konti főlámpakezelő urak órák hosszat ráérnek dominózni, akkor méltányos volna, ha a munkások megérdemelt keresetét is kiutalnák.

Munkácson 6 egyezményes szénmunkás is dolgozik, akik, bárha évek hosszú sora óta rabjai a Máv-nak, még sem részesülnek egy csipetnyi kedvezményben. Betegpénz, ingyen orvos, olesó tüzelő, szabadjegy, mindez részükre nem jár. Ehelyett azonban elvégeznek olyan munkát, amiért egy garas fizetést sem kapnak.

Igy pl. néha félnapokat töltenek el azzal, hogy a szertárba féktuskót, olajat stb. kell elszállítaniok, bárha őket csupán a szénlerakásért fizetik. És ezt is hogyan.

Egy 10 tonnás kocsi szén lerakásaért 2 koronát, a 15 tonnás kocsi után 3 koronát kapnak. A fáért még kevesebbet kapnak! Egy kocsi tüzfát kihányani és összerakni elég időt vesz igénybe és csupán 2 korona 80 fillért fizetnek érte.

De a pályáöröknek is van sérelmük jócskán.

Ami kevés szabad idejük van, azt annak a pár szelvény kaszálónak megművelésére fordítják.

Meggyomlázták, megtrágyázták az idén is a szelvényeket. Mikor azután a kaszálás ideje elérkezett, akkor azután elszedték tőlük a java szelvényeket. Ily módon hat pályáört rövidítettek meg. Ez az eljárás a középkor rablólovagjaira emlékeztet.

Pedig nagyon rá volnának erre a kis füre szorulva és ezt is elveszik a felséges pályafelvigyázó urak.

De a gazirtásból a pálya mentén nem vesznek szelvényeket az urak.

Ezt a pályáörre bizzák, hadd kapáljon ez, ők majd csak kaszálni fognak.

A rendeletek gyártását, azt azonban értik! Van pályáör, aki kilenc gyermekével éjjelnappal gazolt, csak hogy elsejére tiszta legyen a pálya, mert ukázt adtak ki, hogy ellenkező esetben a parti fogja az ő számlájukra a gazt kiirtani.

Ugyancsak vannak örök, akik 4—5 sorompót is kezelnek, de a sorompópótlékot megvonták tőlük.

Az örök lakása valóságos odu. A konyha alig 8, a szoba 14—16 m². Ujabban a telefonkészüléket is a szobákba helyezték el. Egyik-másik örök az asztala is kiszorult e miatt, ő maga pedig a folytonos esengetés miatt nem tud aludni, amikor erre ráérne.

Inkább kifekszik a mozgóörrel a töltés dombjára.

A pályamunkások nem kapják meg azokat a talpfákat, amelyekről Kossuth Ferenc azt állítja, hogy rendelet van, mely szerint első sorban a pályafentartási munkásokat és pályamunkásokat illetik meg az elhasznált talpfák.

Munkácson ez nem így van, mert a talpfákat a város lakossága vásárolja össze.

Boldognak érezheti magát az a vasutas, aki 10—20 porrá málott talpfát kap a pénzéért.

Nem védekezhetik a munkácsi osztálymérnökség azzal, hogy nincs talpfa. Az idén 10—12.000 talpfát cseréltek! Hova lettek ezek?

Mily jögon adnak el ezekből a tanító-nak, papnak, patikárusnak meg a jó ég tudja kinek? Miért adják a talpfákat a város lakosainak és nem a vasúti munkásoknak?

Ezeket a kérdéseket valószínűleg nem akarják odafenn meghallani, csupán azért, hogy tovább is lehessen „gseftelni.”

A pályamunkások mind vidéken laknak 26—30—40 km. távolságban Munkáctól, de időleges szabadjegyet a viláért nem adnának nekik.

A rendeleteket az állomásfőnökség sem respektálja.

Tizenöt-husz év óta szolgáló állomási munkásoknak sem tavaly, sem az idén nem adták meg a 8 napi szabadságot.

Ha a főnökségek nyugalmat akarnak Munkácson, ha megkivánják, hogy a munkások a rendeleteiknek engedelmeskedjenek, akkor első sorban tartsák ők be amarendeleket, amelyek a munkásoknak jogokat biztosítanak. A munkások pedig lássanak hozzá az erőteljes szervezkedéshez, hogy a munkácsi kozákuralomnak véget lehessen vetni.

LEVELEZÉS.

Nagyvárad. (Fűtőházi mizériák.) A nagyvárad állomás tudvalevőleg az ország legforgalmasabb helye, úgy hogy naponta 65—70, sőt még több mozdonyt kell szénnel felszerelni. A szénfelrakást 13 munkásnak kell végezni. A munkások 24 órás szolgálatot tesznek és ez alatt az idő alatt legalább 100 tonna szenet kell a mozdonyokra kosaranként feladogatni. Ugyanennek a 13 embernek kell még a fűtőházi területet is tisztántartani, vagyis a mozdonyokból kidobott salakot, pernyét a teherkocsikra felrakni. Ezért az emberfeletti munkáért fizet a vasut 2—2,40 korona napszámot fejenként. Már most arra feleljenek a vasutasok sorsát intéző körök, hogy a mai nagy drágaság mellett hogy éljenek ebből a csekély bérből családok emberek? Kossuth *kegyelmes ur* mint mérnök jó matematikus, de alig hisszük, hogy ki tudná számítani, miképpen ossza be magának a munkás, a napi 2 korona keresetet, hogy abból megéljen.

A kisegítő fűtők helyzete sem különös. 12 órás fűtőházi szolgálat után kiírják utra, úgy hogy 2—3 óra mulva mennie kell. Ez a leggyalázatosabb eljárás, amit elítélni nem is lehet eléggé. Ha panaszkodni mernek, akkor az illetőnek utat mutatnak, elbocsátással fenyegetik azzal a megjegyzéssel, hogy van ember elég. Persze, még nem vándorolt ki mind Amerikába.

Van a fűtőházban 2 éjjeli őr is. Ezek közül csak az egyiknek számolják el a rendeletileg biztosított 25% pótlékot. A másiknak állítólag azért, mert csak egy őr van engedélyezve, nem számolják el. De azt kérdezzük mi Tolnay Miklós fűtőházi főnök urtól, hogy minek alkalmaz 2 éjjeli ört, amikor csak egyet szabad elszámolni? És ha mégis kettőt alkalmaz, miért nem számolják el a nagyon is megérdemelt 25% pótlékot mindkettőnek?

A kocsisztítókknak, akik éjjeli szolgálatot teljesítettek, 1 hónapig elszámolták a 25%-ot, de már 3 hónap óta nem számolják el. Szeretnék tudni, kinek a rosszakaratán mulik, hogy a kocsisztítók nem kapják meg a 25% pótlékot, ami őket egész joggal megilleti.

A mozdonytisztító munkások éveken keresztül egyetlen szabadságot nem élveznek. Ezt a középorkot is megsegényenítő állapotot a helybeli főnökség is megváltoztathatná, ha a munkások iránt csak egy szikrányi jóakarattal volna.

A havi bérlajstromot csak a legritkább esetekben függesztik ki, de legfeljebb havonta egyszer és akkor is a napibér nincs kitüntetve rajta, úgy hogy a munkásoknak fogalmuk sincs róla, hogy mennyi a keresetük, csak a fizetéskor az asztalra olvasnak le nekik egynéhány, de nagyon csekély számú koronát.

A nagyvárad fűtőháznál annyi a panasz, hogy köteteket lehetne róla írni. A tisztaság, a világítás, az óvintézkedések, a laktanyák mind a legkezdetlegesebb állapotban vannak. Övjon mindenkit a sorsa attól, hogy a nagyvárad fűtőházban találjon alkalmazást.

Felhívjuk az illetékes körök figyelmét, hogy a fentemlített sérelmeket sürgősen orvosolják, amíg nem késő, amíg nem tör ki a munkásokból a sok elfojtott keserűség!

Miskolc. (Kron ur, a szocialistafaló.) Amikor álmosan, rosszkedvvel ébred Kron ur, akkor rendszerint kiáll a műhely kellős közepére és onnét okádja rágalmait a miskolci szervezett Máv.-műhelymunkások fejére. Ily módon akarja dokumentálni, hogy megtermett a műhelyfőnökségre.

Hirdeti is nagyban, hogy ő ilyen meg olyan legény, hogy „*öt merjék kitenni az újságba, ha merik.*” Az ilyenfajta fenyegetődzésektől senki sem szokott megijedni. Vettünk mi már külön legényeket is a tolunkra s nyugodt lehet Kron ur, hogy az ő hőstetteit is megénekeljük. Mert vannak hősi tettei szép számmal. *Egy-egy elhunyt munkás-*

társunk részére még koszorúra sem szabad gyűjteni, mert Kron ur haragját zuditanák az illetők a fejükre.

De a szentkoronás konzum már privilegiumban részesül, mert Kron ur szemet huny akkor, amikor a művezető urak egyike-másika lefogja a fizetés napján a *műhely szent területén* azokat, akik a tejet a szent konzumból veszik és megfizettetik, összegyűjtik a *műhelyben* a tej árát.

Igen tisztelt Kron ur! Méltóztatik az igazgatóság ama rendeletét ismerni, amely szigoruan megtiltja, hogy privát természetű tartozásokat a műhelyekben szedjenek?

Ugy-e bár, hogy igen?

Ennélfogva aki a kegyelmesek rendeleteinek érvényt akar szerezni, annak legelső kötelessége, hogy a rendeleteket önnagya írtsa tiszteletben. Ha ezt megteszi, meg a munkásokat is nyugton hagyja, akkor igazán nem lesz szükség arra, hogy mi Kron urat az „újságba kitegyük.” Mert, őszintén mondván, ezt sem irtuk meg szívesen, lévén szerfelett drága a — papiros.

Zsombolya. (Nehéz helyzet.) A zsombolyai podgyászshordárok számra nézve hármannak vannak. A napibérük is három korona. De nem egynek-egynek, hanem valamennyinek együttvéve.

Az utasok jóvoltából keres egy-egy podgyászshordár naponként 60—80 krajcárt. Azért a koronaért, amit a Máv. fizet, meg robotolniuk kell.

Minden harmadik nap 24 órás szolgálatot kell tenniük.

Mikor a 24 óra letelt, kapnak 6 óra szabadot. Az éjjeli munkáért mit sem kapnak.

Ehelyett befogják őket tovább is, minél többet dolgozni. A mozdonyok által hátrahagyott salakot is nekik kell eltisztogatni. Perrontakarítást, pályaudvartisztogatást és lámpatisztítást mind az egy korona díjazás fejében kell elvégezniük.

Az élelmiszer is olyan drága, hogy az az étterem, ahol Kossuth Ferenc Herkulesfürdőn étkezett, még valóságos olcsóháros a zsombolyai piachoz képest.

A bevásárlási könyvecskéket végre megvalósítani, a legfőbb ideje volna.

Szombathely. (Szertár.) Ugyan kiről lehetne szó másról, mint Perneczki szertárfőnökről? Ez az ember „*rettegésbe*” tartja a „*keze alatt levő munkásokat.*” A legszebb szava: marha, számár, buta. És nyuzza a munkásokat. Így például az 1907. évi 3. sz. hivatalos lapról nem vett tudomást, hogy megmutassa, hogy ő is „*valaki.*” Lapunkban két ízben felhívtuk figyelmét, de azóta nem hogy segített volna a munkások helyzetén, sőt most kezd meg is vadulni.

Mult hó 18., 19. és 20-ik napjaira egy munkástársunk, Kalmár István, három napi szabadságot kért a fizetés meghagyása mellett. A szabadságot megkapta, hanem a napidíját, illetve alapbérét csakis egy napra, 19-ére kapta meg. Két napot az igen tisztelt főnök ur letagadott és kijelentette, hogy vásár- és ünnepnapokon nem jár fizetés, míg ellenben a kertészek, a disznó- és nyulettetők minden vasárnap megkapják teljes fizetésüket. Mert tudni kell, hogy a tisztelt főnök urék az egész szertártelepet felhasználják az állatok részére. A munkás pedig ugyanabban a helyiségben dolgozik, ahol az állatok tányáznak.

Dicsó állapotok, kegyes szertár-fejedelem!

Budapesti nyugoti fiókműhely. (Mult és jelen.) Hogy 15 évvel ezelőtt a megélhetési feltételek sokkal könnyebbek voltak, mint ma, azt mondani sem kell. — A fenti műhely munkásai minden fizikai megerőltetés nélkül megkeresték kenyerüket.

Akkoriban a 45 munkás közül 26 legöregebb munkásnak a napibéren felül 20%-ot is fizettek a tulidőre.

De ez a százalék a kor haladásával és az öreg munkásokkal együtt elfogyott, ugyanígy, hogy 1905-re már csak ötnök volt %-a, huszonegy munkás már meghalt. Ekkor

megszületett a „*pótbér*” az összes fiókműhelyi ipari munkát végző munkások részére, a műhelyi napszámásoknak azonban nem adták meg ezt sem. Hogy ezeket miért szorította háttérbe az igazgatóság, arra igazán nem lehet elogadható okot találni. Talán éppen azért, mert a legnehezebb munkát végzik? Vagy mert legkisebb a napibérük? Erre ugyanis csak 30 krajcár pótbér járna!

Vagy azért, mert a napszámás felesége elmehelet nosni, padlól síkálni, meszelni s ezzel ugyanis pótolja a férje keresetének hiányát?

De nézzük csak a pótbér „*áldásos hasznát.*” A felvételnél az alaphér kisebb, mint a multban volt, mert ma ugyanis van pótbér.

Egy munkás, akinek alaphére 3 korona, dolgozik egyhuzamban 24 órát, keres pótbérrel 9 kor. 12 fillért.

A multban ennyi idő alatt százalékkal, ugyanilyen alaphér mellett 9 kor. 72 fillért keresett, tehát 60 fillérrel többet.

Kiküldetésnél most 14 óra után 3 korona napibérrel 7 kor. 98 fillért keresnek.

A multban ugyanily bér, ugyanennyi idő mellett 9 kor. 58 fillért kerestek.

Megjegyzendő, hogy ma kiküldetésnél mindazon időkre, amelyekre valami címen százalék jár, pótbért nem adnak.

Midőn tehát azt állítjuk, hogy helyzetünk rosszabbodott, nem tulozunk.

Azt is megkövetelik ma, hogy a 24 órás munka után még 12—14 órát dolgozzék, ami egyfolytában 36—38 órának felel meg. Így azután nem csodálkozhatunk, ha a pár év előtt még déleceg munkásnak csak árnyéka maradt.

Hogy most ezen elcsigázott munkás meg ne szünjék dolgozni, hát gondoskodott a felsőbbség, hogy éjszaka is legyen felette egy felügyelő közeg, aki a munkás sarkában áll és lesi a pillanatot, amikor az óramű lejár és a munkás elalszik.

Most jön a felügyelő közeg, kötelessége bejelenteni a munkást, hogy munka közben elaludt. Ez természetesen szigorú büntetést von maga után, mert odafelel nem számolnak a természet törvényével.

Megemlítésre méltó még, hogy a fiókműhely két, az üzem fenntartására használt munkása, tudniillik a gépész és fűtő, mindkettő rendszeresített. Persze a felsőbbség tudja, hol alkalmazhatja a kizsákmányolás szempontjából legcélszerűbben a rendszeresítést. Dolgoztatnak ezekkel a rendszeresített munkásokkal naponta 13—18 órát, fizetve persze csak 10 órát kapnak.

Ha kérnek a tulórázásért valamit, azt a választ kapják: „*ugy is könnyen vannak s ha nem bírják, kérjék magukat máshova.*”

Dicsőséges állapotok Kossuthék dicső uralkodása alatt.

Forrongás a dunaparti teherpályaudvaron.

A dunaparti raktári munkások forronganak. *És jogosan!* A főnökség oly gyalázatoságokat követ el, hogy *óriási önmegtagadásába került a munkásságnak, hogy sztrájkba nem lépett.* A legutóbbi két hónapban arcipritó botránysággal olyan vakmerőséget követett el a dunaparti raktárfőnökség, amelyre az ország egyetlenegy főnöksége sem merészkedett volna. Megtette ugyanis azt, hogy azoknak, akik a 8 napi szabadságukat kivették, kifizette a napibérüket, azonban *a többi dolgozó munkások keresetéből ezt lefogta.* Nem elég tehát az, hogy ha egy 6 emberből álló csoportból egy ember távozik, a többi öt ennek a munkáját is el kell hogy végezze, hanem még ráadásul a keresetében is merővidítik.

Emiatt az elkeseredés annyival is nagyobb, mivel csak a legutóbbi 2 hónap óta tart ez az állapot és már két ízben kerestek a felsőbbségnél emiatt orvoslást, azonban *eredmény nélkül.*

E hó 3-án az összes érdekelt munkások értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy ezt a levonást jogtalanának tartják.

Követelik az igazgatóságtól, hogy a jövőre nézve haladéktalanul szüntesse be a *jogtalan* levonásokat, a multa nézve pedig térítse vissza a levont összegeket. Ha jövő hó elsejéig eme kívánságok nem teljesülnek, *ugy a raktári munkások készek a legélesebb fegyverekkel is érvényt szerezni jogaiknak.*

Egyben elhatározta az értekezlet azt is, hogy további intézkedésig a dunaparti raktárt zárlat alá helyezi. *Munkások! Vasutasok! A Budapest-dunaparti teherpályaudvaron új munkás munkába ne lépjen!*

Rákos-rendezőn sztrájk készül.

A pragmatika 33. §-a szigorúan tiltja a sztrájkot. És úgy eshetik, hogy mire e sorok napvilágot látnak, a rákosrendezői raktári munkások már sztrájkba is léptek.

Az elégtelenség itt is, miként a dunaparti raktári munkások között, óriási. Már két hónap óta kísérletez a főnökség, hogy a munkásságot emberfeletti munkára kényszerítse. A munkaidőt elnyújtani, meghosszabbítani igyekszik, úgy, hogy a múlt hónapban emiatt már egy óra hosszat tartó sztrájkba léptek a munkások, amelynek eredménye az lett, hogy egy darabig nem bolygatták a tulorázásokra való kényszerítést. A munkásság szolidaritása már ekkor is hatalmasabbnak bizonyult minden pragmatikánál.

E hónap elején újból felvetette a főnökség a tulorázás kérdését. Azt kívánta, hogy minden munkás hetenként 3 nappal és 3 éjjel 12—12 órát dolgozzék, azonkívül egyszer egy héten 24 órás egyfolytábani szolgálatot is tegyen. A heti munkaidő ily módon 84 órát tett volna ki, holott az előirt 10 órás munkaidő szerint csupán 60 munkaóra volna a rendes heti teljesítmény. A raktári alkalmazottakat ez a szándék mód nélkül felháborította. Sőt a kinevezettek, akik a munkaidő elnyújtása mellett semmiféle külön javadalmazásban nem részesülnek, még elkeseredettebbek, mint a munkások.

Hozzájárult a helyzet kiélesítéséhez az is, hogy július és augusztus hónapokban a lopások szerfelett elszaporodtak. Így az utóbbi két hónap alatt több lopás történt, mint tavaly az egész év alatt. A rendőrség a tolvajokat nem volt képes elesipni, így igaztalanul az alkalmazottakat gyanúsították és vádolták meg lopással. Két munkástársunkat minden bizonyíték nélkül bocsátották el. Ez a körülmény is szerfelett szította a munkások harci kedvét.

E hó harmadikáról negyedikére virradólag Wukow raktárfőnök egész éjjel vallatta a munkásságot. Meg akarta tudni, kik a mozgalom vezetői, de főleg rábeszélésekkel, fenyegetődzéssel akarta az egyenként behívott munkásokat rábírni arra, hogy a hosszabb munkaidőbe beleegyezzenek. Wukow raktárfőnök csupán vak eszköze Steyszkál, balparti üzletvezetőségi ügyosztályfőnöknek.

Ennek az urnak tehetetlen kormányzása idézi elő, hogy ma Rákos-rendezőn 206 kocsi várja a kirakást.

Steyszkál ur szorultságában a munkásokat akarja megszorítani, mint ahogy őt szorította sarokba a Forgó-féle ügy. Ebben az ügyben a törvényszék, meg a Kuria előtt is elvesztette a csatát. Ugy lehet, hogy a szervezett vasutasokkal szemben még csufosabb vereség éri. És ez a veszített csata állásába kerülhet Steyszkál urnak. A Forgó-ügy botrányai dacára ma még résztvesz a Máv. vezetésében. Azonban tanácsos lesz Steyszkál

urnak, a munkaidő meghosszabbítását a napi-rendről levenni. A vasutasok összetartása oly erős, hogy biztosra vehető, miképpen Steyszkál urék vissza fognak vonulni.

A nyugoti raktár személyzete a múlt héten tartott gyűlésen szolidaritást vállalt a harc előtt állókkal.

A Rákos-rendezői raktár különben szigorú zárlat alatt áll. Új munkás itt munkát ne vállaljon.

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

A szocializmus alaptételei.

Irta Stern J.

TIZEDIK TÉTEL.

A szocializmus nem korlátozza az egyéni szabadságot, hanem azt minden tekintetben fokozza.

Azon honiályos képzeleteknél fogva, melyeket az emberek nagy része magának a szocializmusról alkot, azt hiszik, hogy azt másképp nem is lehet képzelni, minthogy az embert Spárta mintájára, állami kényszer-zubbonyba fogják szorítani. Kaszárnának vagy fegyháznak képzelik a szocialista népiállamot, amiért különösen a liberalizmus vet előtte ijedtében keresztet. Ezen ferde nézetek enyhítő körülményeül be lehet tudni a korábbi idők éretlen, ugynevezett utópikus szocialistáinak ábrándjait.

A már felsorolt tételekből könnyen kivethető, hogy a szociális népiállamban a legkorlátlanabb fogyasztási szabadság fog fennállani. Kérdés tárgyát csakis a hivatásválasztásban való kényszer képezhetné, azaz feltehető volna, hogy mindenki köteles azon munkákat elvégezni, amelyek társadalmi uton részére kiadatnak. Mert — úgy mondják — ki fogja a nehéz, fáradságos és kellemetlen munkákat végezni akarni, ha a foglalkozás választásában teljes szabadság fog uralkodni. Ez a félelem is teljesen alaptalan. Tartsuk csak mindig szem előtt, hogy a szociális népiállamban — mint már többször kiemeltük — a gépek alkalmazása sokkal elterjedtebb lesz, mint jelenleg és ennél fogva a kevésbé tiszta és sok fáradsággal egybekötött munka, amely még sok termelési ággal függ össze, technikai uton lesz elvégezhető.*) Így fog az emberi munka minőségének különbsége összezsugorodni. Az ember azután csak magát a gépet fogja kezelni, a többi pedig a gép fogja elvégezni.

Aki a mai termelési viszonyokat az előbbiekkal összehasonlítja, az bizonyára ebben az állításban nem fog tulzást találni. Vegyük csak szemügyre pl. a mezőgazdasági munkákat, hogy miként végzik azokat manapság a nagybirtokon gépek segítségével és hasonlítsuk össze ezt az üzemet a kisebb parasztbirtok fáradságos munkáival. Hasonlítsuk össze a műszaki szövészetet a kézi szövészetel. Gondoljunk a nagyvárosok büz nélküli árnyékszékeinek tisztaságára. Röviden mondva: mindenütt az mutatkozik, hogy az emberi munka fáradságos és kellemetlen része a gépek segítségével vagy már eltűnt, vagy pedig könnyen mellőzhető. Leginkább már csak takarékosági tekintetek azok, melyek a műszaki segédeszközök sikeres alkalmazását, illetve tökéletesbitését gátolják.

De eltekintve ettől, azt hiszik-e, hogy az emberek, azon belátástól vezéreltetve, hogy a munka elvégzése szükséges s azt az összesség és ennél fogva a saját személyiségük javára is el kell végezniük, nem fognak-e könnyen egymás közt megállapodásra jutni, hogy a különféle munkákat hogyan oszszák fel maguk között, illetve hogyan váltsák fel egymást a súlyosabb munkában? Ahol a munkát nem — mint az ma történik — csak fukar bérért végezhetik, ahol az embert

*) „Ki fog a szociális államban kavicsot törni?” Ezt a kérdést gyakran lehet hallani. Ime itt a felelet: A szociális államban az ember egyáltalán nem fog kavicsot törni, hanem a gép fogja ezt tenni, mint az Amerikában már ma is történik.

azon tudat hatja át, hogy tevékenységének gyümölcsseit egészen ő maga is élvezi, ahol senki sincs a munkával tulságosan megterhelve és a testi erő meglehetősen kiméltetik, ahol a testi erő pótlására szükséges élelmiszerek bőségesen készletben vannak, ahol munkahelyiségek tiszta levegővel és kellő világossággal bírnak — ott szívesen veti az ember magát alá az összmunkának, anélkül, hogy aggályosan mérlegelné, vajjon a reá eső munkarész valamivel fáradságosabb-e, mint a másé.

Hiszen már manapság is van erre vonatkozó elég példa; ez alkalommal csak a tűzoltóságra akarok utalni, melynek munkája nemcsak fáradságos, hanem egyszersmind életveszélyes is.

Nem kevésbé alaptalan a bürokráciától való félelem. Ennek jelen hivatali gögje a hivatalos állással összefüggő bizonyos előnyökkel van egybekötve, ez előnyök akár pénzből, akár hatalmi eszközökből állanak. Ahol azonban mindenkinek kijut minden kényelem és ahol mindenki a legmesszebb menő egyéni szabadságot élvezi, ott a bürokráciáról szó sem lehet. A szociális népiállamban ugyszólván mindenki államtisztviselő és a közintézetekben, pl. raktárakban alkalmazottak sem nagyobb tekintélyben, sem több előnyben nem részesülnek, mint bármily más magánember és nincs is másoknak mit parancsolniok. Egyébként nincs is érdekükben az egyenes utról önkényesen letérni. Különben a közszolgálatban minden munka kellőleg lesz ellenőrizve és pedig utolsó fokban magától a társadalomtól.

Hogy most már a liberalizmus miként vetheti a szocializnak szemére, hogy a szabadságot korlátozni akarja, az megfeythetlen, mert mindenkinek, akinek akár csak egy parányi esze van, be kell látnia, hogy a gazdasági individualizmus (magánvagyon) a szabadságot a szájában, a szolgátságot pedig a szívében hordja és a lobogójára irt szabadságot a tőke uralma által teszi illuzóriussá, még pedig nemcsak a bér-rabszolgánál és a proletárságnál általában, hanem magánál a nagytőkepenzés iparosnál is. Mert amint a munkások valóban rabszolgamódon függnek munkaadójuktól és azok képviselőitől (a gyárigazgatóktól), illetve a vállalkozó osztálytól, úgy ezek a vevőktől, versenytársaiktól és részben a magasabb köröktől. A kapitalista állapotok megteremtették az általános rabszolgátságot az összesség között és megszökték a hazugság nagy hálóját, melynek hurokjaiban majdnem az egész világ többé-kevésbé, tudva vagy tudatlanul, fogva van. És hogyan lehet szó a gazdasági individualizmusban a hivatásválasztás szabadságáról, mikor az annyira függ a szülők gazdasági viszonyaitól! Hányan kénytelenek oly pályára lépni, amelyhez sem tehetségök, sem hajlamuk nincsen, holott ők egy másikban kitüntetetté volna magukat és annak diszére váltak volna.

Az egyedüli szabadság, amelyet a polgári liberalizmus nyújt, az éhenhalás szabadsága.

Hogy másrészt a szociális népiállamban a bűnös kihágások elhárítására alkalmasabb, jobb és igazságosabb intézkedések fognak tétetni, mint amilyenek a kapitalista osztályállamban lehetségesek, annyi bizonyos. Tény az is, hogy a bűntények számos nemei nem is fognak előfordulni, mert egyrészt vagy hiányozni fog azokra egyáltalán az ösztön, másrészt mert az egyének általános magasabb erkölcsisége és műveltsége az efféle ösztön ellen elegendő ellentállási képességet fog nyújtani. (Folyt. köv.)

Minden céltudatos vasutasnak kötelessége a Magyar Vasutast terjeszteni.

Akik a ti álláspontotokból huznak hasznat, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Leszakadt vasúti hid. — Nyolcvanöt munkás a vízbe fullt. Amerikának egy Ottava nevű városából oly borzalmas vasúti szerencsétlenségről érkezett hír, amely ismét csak a töke vad profit-hajhászását bizonyítja. A vagyonfelhalmozódás felé örült sebességgel törtető magánvasút-társaságok a legolcsóbb anyagból rosszul építetik a vasutakat, tulzsfufolják a kocsikat, tulterhelik a vasúti hidakat.

A nagy szerencsétlenségről a következő híreket kaptuk:

A Quebec-folyón épült új vasúti hid tegnap leszakadt és belezuhant a folyóba. A vasúti hidon éppen egy munkásvonat — mely állott egy mozdonyból és három vasúti anyaggal telt kocsiból — ment keresztül. A felépítmény 800 lábnyi hosszúságban leszakadt és 80—90 embert rántott magával, akiknek nagy része agyonvázódott, vagy súlyosan megsebesült a beomlástól. A szerencsétlen munkások majdnem valamennyien amerikaiak voltak.

Az eddigi jelentések szerint a hidon foglalatokodó munkások közül nyolcvanötön fulltak a vízbe.

Temérdek nagy azoknak a száma, akiket a hid vasalkatrészei súlyosan megsebesítettek. A környékbeli gőzhajók és vonatok mentőexpedíciók mentek a veszedelem színhelyére. Igen sok munkás egy-egy kiálló vasgerendába kapaszkodva, órák hosszat függött a folyó felett. Az orvosok halálmegvetéssel dolgoztak. Hír szerint az orvosok és a mentőexpedíció tagjai közül is többen odavesztek.

Sztrájk szolidaritásból. Az ufai (Oroszország) vasúti műhelyek 2000 munkása sztrájkba lépett. A sztrájk oka az, hogy 89 munkást elbocsátottak azért, mert nem akartak Slatoustba menni, hogy ott a vasúti raktárakban sztrájkterü-munkát végezzenek.

Eszékről jelentik, Kanton Ferenc, az erdői állomás főnöke, 5000 korona elsikkasztása után megszökött. Minthogy Kanton ellen a királyi ügyészségnél feljelentést tettek, az ügyészség ellene elfogatási parancsot adott ki.

Megint vasúti katasztrófa. Danvilléből (Észak-amerika) táviratozzák: A charleston—matooni vasút vonalán Charleston közelében két személyvonat összeütközött. Tizenhárom ember életét veszítette és igen sokan megsebesültek.

Gyűlési tudósítások.

Budán 1907 augusztus 29-én a Hegyalja-ut 22. szám alatti Kriszt-féle vendéglő helyiségében mintegy 300 Déli vasúti alkalmazott nyilvános vasutas-gyűlést tartott. Kovács Géza egybehívó ajánlatára Hartmann Istvánt elnöknek és Schramm Ferencet jegyzőnek választotta meg a gyűlés. A napirendet „A déli vasutasok helyzete” *Fürst Dezső és Cservenka Miklós* elvtársak ismertették.

Rámutattak az előadók arra, hogy rohamosan közeleg az az idő, amikor a Déli vasút alkalmazottainak fizetésrendezést kell, hogy nyerjenek. A rendezés olyan lesz, mint amilyen a kinevezettek ereje lesz. Ha szervezettelnek lesznek a kinevezettek, vagy ha a szent szövetségben lesznek szervezve, úgy nemcsak maguknak ártanak, de ártanak az ausztriai vasutasoknak is. A közömbösség és a nemtörődomség meg fogja magát boszulni, de ezért szemrehányást majd csak saját maguknak tehetnek.

Ha ezen rövid rendelkezésekre álló időt fel akarják használni, úgy első sorban lépjenek be egy osztályharc alapján álló szervezetbe, ahol meggyőzik őket, hogy saját érdeküket csakis a maguk erejéből lesznek képesek megvédeni. A gyűlés mindvégig igen lelkes hangulatu volt. Ha a cselekedetek is ilyenek lesznek, akkor biztos a győzelem.

A temesvári műhely munkásai augusztus hó 26-án értekezletet tartottak, amelyen három munkás kivételével, az összes munkások résztvettek.

Ösztreicher elvtárs vázolta a műhelymunkásság helyzetét és a szövetség álláspontját, valamint a jövőben követendő taktikáját. Az értekezlet kimondta, hogy az összetartozandóság érzetét még jobban fogja fejleszteni, hogy a bizalmiférfi-rendszert még jobban kiépítik, hogy gyakori osztályértekezleteken fogják helyzetüket megvitatni.

A pályamunkások már augusztus 30-án megtartották értekezletüket, megválasztották a bizalmiférfiakat és a lelkes agitációnak meg is volt a sikere, amennyiben 28 munkástársunk nyomban beiratkozott a szövetségbe.

Csak előre a megkezdett uton!

IRODALOM.

Kánaánban. Csizmadia Sándor két kötetes regénye a könyvpiacra is megjelent. Olvasóink egy része amúgy is ismeri Csizmadia avatott tollát. Az erős vonásokkal megírt könyv tárgyát a földmunkások életéből meríti. Ára a két kötetnek 3 korona. — Megrendelhető a „Világsszabadság” kiadóhivatalában, VII. ker., Rottenbiller-utca 24.

A Népszava Naptára 1908-ra már megjelent. A 150 oldalra terjedő naptár ára csupán 60 fillér. Kíváncsok, hogy helycsoportjaink könyvtárait részére szerezzék be. Kapható a *Népszava* könyvkereskedésében.

Jogi tanács.

Szövetségünk tagjai jogi tanácsot nyerhetnek minden csütörtökön este 7—8 óráig a szövetség helyiségében: *VII., Garay-utca 16., I. em. 6.* Szövetségünk jogtanácsosa, *Dr. Kadosa Marcel* ügyvéd *Izabella-utca 13.* alatt lakik. Vidéki tagtársaink levélben nyerhetnek jogi tanácsot.

VEGYES.

A sátoraljaujhelyi helycsoport 1907 augusztus 4-én rendezett jótékony célú mulatsága jövedelméből a következők lettek segélyezve: Özv. Breza Jánosné 16 korona, özv. Kaczur Mihályné 16 korona, Németh Antal 16 korona, a sátoraljaujhelyi műhely szegény gyermekeinek karácsonyfájára 17 korona 12 fillér. *A vigalmi bizottság.*

Helyreigazítás. Mult számunkban a debreceni csoport mulatságán felülírtók névsorából tévedésből kimaradt a következő felülírtetés: Bosnyák Antal 1 kor., Bolyó N. 4 korona.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Egymást segélyezni erkölcsi kötelességünk. Köszönetnyilvánításokat ezért nem közlünk.

Pécs. Önök megütköznek azon, hogy Gaál József mozdonyfelvigyázó gyűlöletes és durva szavakkal illeti azokat a tisztességes mozdonyvezetőket, akik becsületes tanuvallomást tettek az ő állatias cselekedetének az ügyében? Mi ezen nem tudunk megütközni, mert hát mit is várhatunk egy olyan egyéntől, akiből az emberi lélek nemessége hiányzik; aki olyannyira lesüllyedt, hogy mindent ledobott magáról, ami az emberre vall. . .

Arad. St. S. A cserehirdetést csakis tagjaink vehetik díjtalanul igénybe.

Ruttká. Olvassa csak át azt a cikket figyelmesen, akkor rájön arra, hogy mi is azt írjuk, amit ön helyreigazítani akar. Tény, hogy a Kso l. a munkásoknak nem adott béremelést. Ez a három első sorból kiolvasható. Hogy a túlórákat megfizetik, azt szívesen kiigazítjuk, bár ha ön még szigorubbán pálcát tör a különórák és az akkordrendszer felett, mint ezt mi tettük. A szereléről is megírtuk, hogy 25—50%-ot keresnek, csupán a művezetőről hallgattuk el, hogy egynek így, másnak úgy fizet. Ami pedig a Ruttkáról Zsolnára való jegykérést illeti, hát ezt ne tessék szószerszénvenni. Ez csak gunykeppen íródott. Egyébként, ki mesélte önnek, hogy a munkásoknak önköltségi jegy jár? *Mi nem írjuk ezt.* A helyreigazítást tehát nem eszközölhetjük, mert *nincs mit* helyreigazítani, mikor ön is, mi is ugyanazt állítjuk.

Ceglédi fűtőház. Nagyon helyesen teszik, ha a mozdonyfelvigyázó piszkolódására rá se hederítenek. Csak a saját butaságáról ad tanúságot, amikor a munkásokat „buta szocialistáknak” nevezi. Elvégre szocialistának is kell lenni, mert mindenki nem lehet a ceglédi fűtőházban — mozdonyfelvigyázó.

Debrecen. Bélyegző nélkül érkezett, nem közölhetjük. Irja meg újból és hitelesíttesse.

A. L., Kiskőrös. Levelét megkaptuk, a lapot elküldöttük. Betegsége iránt őszinte érdeklődéssel viseltetünk. Ne legyen pesszimista. Bizzon a természet csodás erejében és a jövőben, mely a mienk, — akkor fel fog gyógyulni. Üdv.

Kiadóhivatali üzenetek.

Hogy a lapunk pontos kézbesítése lehetővé váljék és ne legyen az olvasóinknak panaszra okuk, a következőkre hívjuk fel tagjaink figyelmét. Lakásváltozás bejelentését lehetőleg a hét végéig kell elintézni olyképpen, hogy a pontos név, régi lakás, az új cím a lehető legpontosabban, valamint azon helycsoport neve is bejelentendő okvetlen, ahol az illető befizetéseit eszközli.

Nem szabad a reklamációt hetekig halasztani, hanem amint az első lapot nem kézbesíti a posta, ezen körülmény **azonnal** bejelentendő a kiadóban.

Ha kölcsönösen megteesszük kötelességünket, akkor sikerrel fog járni azon törekvésünk, hogy lapunk pontos kézbesítése által minden egyes tagot szervezetünkhöz bilincseljünk.

Üdvözlettel

a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: **Faragó Dezső.**
Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szerveze**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

HIRDETÉSEK.

E rovat alatt közzétették a kiadóhivatal nem vállal felelőséget.

Első Leánykiházasító Egylet mint szövetkezet. (Gyermekek és életbiztosító intézet.) Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított 1863-ban. Folyó év augusztus havában 1.815,800 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.616,300 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 106.003 korona 37 fillér fizettetett ki. 1907. év január hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag 15.483,930 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 13.276,130 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 816,881 korona 65 fillér és az intézet fennállása óta 12.020,127 kor. 56 fillér fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

MAGYAR VASUTAS

ZSEBNAPTÁR

1908

1908

Ezrével fogyott a „Magyar Vasutas Zsebnaptár” idei évfolyama. Ez készített bennünket arra, hogy a naptárt a jövő évre is kiadjuk. Tartalom, kiállítás tekintetében a naptár felül fogja mulni a tavalyit. És bárha 15—16 ivnyi terjedelemben, képekkel illusztrálva, gazdag tartalommal fog megjelenni, az árát mégis olcsóbbra fogjuk szabni, mint amennyibe a naptár az idén került. Ezt az olcsóbb árat csak az esetben lehet elérni, ha a naptárt minden vasutas megveszi. Ez irányban agítani és serkenteni már most kötelességévé tesszük minden szervezett vasutasnak. — Vasutasok! Ne vegyetek más naptárt, csak a „Magyar Vasutas Zsebnaptár”-t 1908-ra.

A naptár részére hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal, Garay-utca 16, II. em. 9.

Már megjelent!

Az Orosz Szabadságért!

Írta: Egy forradalmár.

Fordította: Holló Jenő.

Ez a regény egy orosz forradalmárnak, egy régi nemes család sarjának az élményeit tartalmazza. Feljegyzéseiben a saját munkálkodásáról beszél a szerző és ezenkívül bepillantást enged a forradalmárok működésének végtelen aprólékos munkáiba, a forradalmi hálózat számtalan irányban való elágazásába, a pillanatonként változó körülményekbe, abba a bizonytalanságba és véletlenbe, amelynek a forradalmárok állandóan ki vannak téve. Ebből a könyvből a forradalom tulajdonképpen való kitörését megelőző aprólékos és titkos események képét meríthetjük.

Ára 1 korona.
10 példány ára 7 kor. 50 fill.

Tíz példány vételnél egyet ingyen adunk. — Postaköltség az összeggel együtt előre beküldendő.

Megrendelési cím:

„Népszava” könyvkereskedés
Budapest, VII., Nyár-utca 1.